

2. A 16-os konferencia záró munkálatainak befejezése után a Marshall-terv, illetve az amerikai segítség realizálása.,

3. Az adóreform végrehajtása után a költségvetési egyensúly helyreállítása.

4. Az adminisztráció és a hadsereg reformjának megkezdése.

A Ramadier-kormány igen rossz auspiciumok mellett kezd bele eme rendkívül nehéz feladatok megoldásába.

A kormány tekintélyét a súlyosbodó gazdasági helyzet, mint pl. az élelmezési helyzet romlása legalább annyira leszállították, mint a londoni háromhatalmi konferenciának francia szempontból való sikertelensége. A francia kormány minimális követelésekkel ment erre a konferenciára, lemondván arról, hogy a Ruhr-vidék internacionalizálásához mint feltételhez kösse a német ipari kapacitás felemelését. Megelégedtek azzal, hogy a Ruhr-vidéki szén- és kokszzállítások felemelését kérik. De még ezt sem érték el. Csupán egy semmitmondó ígéretet kaptak, hogy Berlinben a német szakértők franciák meghallgatásával fognak dönteni a német gazdasági kérdésekben. Így hát csak az a vigasza maradt a franciáknak, hogy arra hivatkozhattak saját közvéleményük előtt, hogy a novemberi londoni négyhatalmi konferencián fognak csak a németkérdésben dönteni. De a francia közvélemény éberebb része joggal kérdezheti ezek után, hogy miért is kellett akkor részt venni a mostani londoni konferencián a franciáknak. A kül- és belpolitikai helyzet éppúgy, mint a közéleti helyzet tehát egyaránt pesszimistává teszi a francia közvéleményt, és nagyon gyengíti a Ramadier-kormány helyzetét.

PIL 283. f. 12/109. ó. e. (egykorú másolat, eredetije: MOL XIX-J-1-k 7. doboz)

¹ Guy Mollet a két háború között az SFIO Pas-de-Calais megyei szervezetének titkára, 1946–1969 között az SFIO főtitkára volt. Mint a NATO-politika híve, több kormányynak is tagja lett. 1956–1957-ben miniszterelnökként a szuezi kaland egyik kitervelője.

² Jacques Duclos 1931-től a francia KP egyik titkára volt, 1939–1944 között Thorez távollétében átvette az akkori illegális párt vezetését. Ideológiai, külpolitikai kérdésekben a háború után is meghatározó szerepe volt. 1946–1958 között a kommunista parlamenti frakció vezetője.

315. KÁROLYI MIHÁLY MIHÁLYFI ERNŐHÖZ

(Párizs, 1947. szeptember 6.)

Szeptember első hetében folytattam bemutatkozó látogatásaim sorát.¹ A francia Külügyminisztérium vezetői közül Chauvel főtitkárt, Coulet követet, az európai osztály igazgatóját és Lousse h. igazgatót, a magyar ügyek referensét kerestem fel. A kormány tagjai közül egyelőre csak Teitgen helyettes külügyminiszternél tettem rövid udvariassági látogatást és Marius Moutet gyarmatügyi miniszternél, akihez régi barátság fűz. A kormány többi tagjait, valamint a fontosabb francia pártok vezetőit a jövő héten fogom sorra látogatni.

Ezen a héten a következő Párizsban akkreditált diplomatáknál tettem bemutatkozó látogatást:

Bogomolov orosz nagykövet, Duff-Cooper angol nagykövet, Jefferson Caffery, az Észak-amerikai Egyesült Államok nagykövete, Guillaume belga nagykövet, Quaroni olasz nagykövet, Saroit Bey egyiptomi nagykövet és Marinov bolgár követ.

Duff-Cooper-rel, Nagy-Britannia nagykövetével szeptember 3-án közel egyórás beszélgetést folytattam. Néhány udvarias üdvözlő szó kicserélése után áttértünk az aktuális politikai kérdésekre, különösképpen a Marshall-tervre.

Kifejtettem, hogy nem egészen érthető előttem, hogy Angliában a vezető politikai körökben miért nem veszik komolyan a német veszélyt, és miért hagyják magukat egy szovjetellenes propagandától egyoldalúan befolyásolni.

Talán csodálkozni fog – felelte a nagykövet –, mégis nyíltan meg kell hogy mondjam, hogy nem osztom kormányom nézetét és egyetérték Magával abban, hogy a német veszély komoly. Ha a Ruhr-vidéket Németországnak visszaadják és nem helyezik nemzetközi kontroll alá ezt a fontos iparvidéket, akkor Németországnak megadatik a mód arra, hogy felfegyverkezzék. Sajnos az amerikaiak és minálunk is sokan vaksággal vannak megverve. Az a vágyálomuk, hogy németekkel tartsák sakkban az oroszokat, amely elgondolás szerintem teljesen hamis. A németeket nem lehet rábírní arra, hogy ismét fegyveresen forduljanak szembe Oroszországgal. A németeket nem lehet „askari” szerepre” felhasználni, és a veszély az, hogy a németek elfogadják a dollárokat, fel is fegyverkeznek, és azután ellenünk fordulnak, esetleg az oroszokkal összefogva.

Ezután megkérdeztem Duff-Coopertól, hogy vannak-e az angol konzervatív táborban olyanok, akik a nagykövet úr nézetét osztják?

Vannak, felelte, de nem elegen.

Annak ellenére, hogy a magyar választásokról részletesen beszéltem a nagykövetnek, Duff-Cooper egyetlen egy kérdést sem intézett hozzám erre a témára vonatkozólag.³

MOL XIX-J-30-b 1. doboz (egykorú másolat)

¹ Károlyi 1947. augusztus 27-én adta át megbízólevelét. A magyar Külügyminisztérium „A francia-magyar viszony az 1947. évben” című összefoglalója szerint „Károlyi követ megérkezését követő időben a francia-magyar kapcsolatok javulásáról beszélhetünk, noha az az úgyszólván pártkülönbség nélkül megnyilvánuló szimpátia és érdeklődés, mely azokban a napokban a sajtóban tapasztalható volt, főleg Károlyi Mihály személyének szólt. Magyarország új párizsi követének első lépése az volt, hogy interveniált a francia kormánynál annak érdekében, hogy támogassák Magyarország felvételi kérelmét az UNO-ba. A francia kormány ennek a kérésnek eleget is tett, amely lépést a párizsi antidemokratikus körökben komoly vereségnek fogtak fel.” (MOL XIX-J-30c 62/1948)

² Gyarmati hadsereg szolgálatában álló afrikai bennszülött katona.

³ Duff Cooper ennél részletesebb jelentést küldött Károlyi látogatásáról. Károlyi természetesen dicsérte Angliát, azt is mondta, hogy szívesebben lett volna londoni követ, és Titónál nemrég tett látogatása alkalmából igyekezett vendéglátóját meggyőzni arról, hogy az angol külpolitika sokkal jobb, előnyösebb számukra, mint az amerikai. Károlyi elismerte, hogy a magyarországi választások még nem olyan demokratikusak és tiszták, mint egy angol választás – kitérve a kék cédulával történt visszaélésekre – de azért a választások eredménye nagyjából tükrözi a közvélemény megoszlását.

Hangsúlyozta: „Az oroszok jóval kisebb nyomást gyakorolnak Magyarországra, mint általában hiszik... Oroszország talán arra is gondol, hogy Magyarországot közvetítőnek használja a Nyugat felé”, és a szomszédokkal a közeljövőben kötendő gazdasági szerződéseket „tévedés lenne a szovjet befolyás növekedésével összetéveszteni.”

A Foreign Office kiértékelője a következő megjegyzést tette Duff Cooper jelentésére, illetve Károlyi szavaira: „Ez nagyrészt csak fecsegés. Igaz, hogy az orosz nyomás Magyarországra kisebb, mint a régió bizonyos más országaira – de ez így van már 1944 óta.” (PRO FO 371/61 184)

316. KÁROLYI MIHÁLY MIHÁLYFI ERNŐHÖZ

(Párizs, 1947. szeptember 13.)

Fent hivatkozott számú jelentésemben¹ ecseteltem a követség berendezésének hiányosságait. Nem feledkezhetem azonban meg jelentést tenni Miniszter Úrnak az alábbi körülményekről sem:

A követségi épület jelenleg egyúttal konzulátus gyanánt is szolgál. Az ügyfelek száma átlagosan napi 200-ra tehető, hiszen Párizsban és környékén legalább 6000 magyar állampolgár él, akik ügyes-bajos dolgaikban természetesen a követséghez fordulnak. A követség irodaépülete sajnálatos módon ily nagy apparátus és forgalom lebonyolítására